

REFERAT Helseutvalget d. 11-02-2025

Mødedato Tirsdag d. 11. februar 2025 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	11
Godkjenning av protokoll helseutvalget 21.01.25.....	12
Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2025-2028 for Helse og mestring.....	14
Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030.....	16
Oppfølging av situasjonen i Wergelandsparken.....	18
Kristiansand kommunes innspill til KS debattheft 2025.....	21
Åpen halvtime.....	26

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Svar spm i Helseutvalget 11.2.2025 - Turnus

Helseutvalget 11.2.2025 Boligsosial handlingsplan (002)

2025.02.11, Helseutvalget, presentasjon fra Livsmestring

Saksliste Helseutvalget 11.02.2025

Komplett innkalling Helseutvalget 11.02.2025

PROTOKOLL HELSEUTVALGET

Dato: 11.02.2025
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 9/25 - 13/25
Møtets varighet: Kl. 09.00 til 12.45
Møteleder: Leder i utvalg Ebbe Boel Pedersen

Til stede:

Ebbe Boel Pedersen (KRF)
Sigrun Sæther (KRF)
Hans Erik Munkvold Fiskvik (H)
Kjetil Aasen (H)
Mette Roth (H)
Tom Jørgensen (FRP)
Gry Vibeke Aga Stubstad (FRP)
Hildegunn Marie Tønnessen Seip (MDG)
Glenn-Rune Seland (Rødt)
Vidar Sveinung Kleppe (KL)
Ingen vara for

Forfall:

Neda Blakstad (AP)

Til stede fra administrasjonen:

Brede Skaalerud, direktør helse og mestring
Janne B. Brunborg, kommunalsjef helse og mestring stab
Lisbeth Bergstøl, kommunalsjef helseforvaltning og koordinering
Inger Ingebretsen, kommunalsjef livsmestring
Mette Brevigh Nilsen, kommunalsjef hjemmetjenester og rehabilitering
Tone Kylland, kommunalsjef helsefremming og inkludering
Anne Sofie Hellebø, kommunalsjef omsorgssenter
Ellen Torgersen, virksomhetsleder helse og mestring stab
Hilde Engenes, virksomhetsleder helse og mestring stab
Mona Michalsen, leder mestringsteam nord-vest
Jon Arve Kastensen, NAV
Mariann Jacobsen, avdelingsleder
Christoffer Løvdal, rusteamet
Sissel Strand, ungdomstjenester
Tamara Villanueva, utvalgssekretær politikk og administrasjon

Dessuten møtte:

Arild Birkenes, leder eldrerådet
Astrid Tvedten, representant råd for personer med funksjonsnedsettelse

Utdelt i møte:

Håndbok i overdoseforebyggende arbeid

Temadel

Ansvarlig: Kommunalsjef livsmestring

Kommunalt rusarbeid

- Program
- Organisasjonskart rus og psykisk helse

Mestringsteam ROP/Rus

- Status
- Utfordringsbilde
- Feltsykepleien - 2 årsverk
- Værestedet Elvegata 4

NAV

- Hva er ROP-team?
- En metodikk som fungerer
- Rusfaglig forum og kjøp av institusjonsplass rus

FACT rus Kristiansand

- Hva gjør vi – hvem er vi?

Rusteamet

- Lavterskel tilbud

Rådgivende enhet for russaker

Beboer Jegersberg gård

9/25

Helseutvalgssak:

Godkjenning av protokoll helseutvalget 21.01.25

(ark.nr. 2025000640)

Helseutvalgets vedtak:

Helseutvalget godkjenner protokoll fra helseutvalgets møte 21.01.25
(Enst.)

10/25

Helseutvalgssak:

Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2025-2028 for Helse og mestring

(ark.nr. 2024024875)

Helseutvalgets vedtak:

Helseutvalget slutter seg til hvordan direktør for Helse og mestring anbefaler
å følge opp vedtatt økonomiplan for perioden 2025-2028.
(Enst.)

Voteringer:

Helse og mestringsdirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Protokolltilførsel:

Kleppelista fremmet følgende protokolltilførsel:

«Kleppelista vil sterkt beklage at bystyreflertallet har «sultefôret» helse og mestringssektoren i budsjettet for 2025 og økonomiplanen 2025-2028. Kleppelista, PP, INP og Konservativt vil styrke budsjettet for 2025 med hele 150 millioner som dessverre ble nedstemt når budsjettet ble endelig behandlet av bystyret i desember 2024.»

11/25 Bystyresak:**Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030**

(ark.nr. 2024019908)

Helseutvalgets innstilling:

Bystyret vedtar kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2025-2030.
(Enst.)

Forslag:

Repr. Hildegunn Seip (MDG), fremmet følgende tilleggsforslag til innstilling:
«Bystyret tar på alvor Ungdommens bystyres skuffelse over reduksjonen i klimamålene. Bystyret erkjenner at kuttene i klimagassutslipp har gått for seint, og forplikter seg til å øke innsatsen for en bærekraftig framtid.»

Voteringer:

MDG sitt tilleggsforslag falt med 8 mot 2 stemmer (Rødt, MDG)

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

12/25 Helseutvalgssak:**Oppfølging av situasjonen i Wergelandsparken**

(ark.nr. 2024009240)

Helseutvalgets vedtak:

1. Helseutvalget tar saken til orientering.
(Enst.)
2. I forbindelse med rusmiddelpolitisk handlingsplan forventes det at det jobbes med konkrete tiltak mtp problemstillingen i Wergelandsparken. Det henstilles til å gå i dialog med Bergen kommune om hvordan brukerstyrt hus fungerer der, samt Sandnes kommune om hvordan Housing First fungerer og redegjøre for dette når saken legges frem. Administrasjonen går i dialog med kvadraturforeningen og de frivillige organisasjonene om finansiering, ideer og lokalisering av tilbud. Til sist må det sees på beliggenhet og plassering av de kommunale tilbudene på feltet, eksempelvis feltsykepleien og en mulighet for å samlokalisere de forskjellige tilbudene.
(Enst.)

Forslag:

Repr. Tom Jørgensen (FRP), fremmet følgende felles tilleggsforslag for Høyre, KRF, Kleppelista og FRP:
«I forbindelse med rusmiddelpolitisk handlingsplan forventes det at det jobbes med konkrete tiltak mtp problemstillingen i Wergelandsparken. Det henstilles

til å gå i dialog med Bergen kommune om hvordan brukerstyrt hus fungerer der, samt Sandnes kommune om hvordan Housing First fungerer og redegjøre for dette når saken legges frem. Administrasjonen går i dialog med kvadraturforeningen og de frivillige organisasjonene om finansiering, ideer og lokalisering av tilbud. Til sist må det sees på beliggenhet og plassering av de kommunale tilbudene på feltet, eksempelvis feltsykepleien og en mulighet for å samlokalisere de forskjellige tilbudene.»

Voteringer:

Høyre, KRF, Kleppelista og FRP sitt felles tilleggsforslag til innstilling pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

Helse og mestringsdirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

13/25

Formannskapssak:

Kristiansand kommunes innspill til KS debatthefte 2025

(ark.nr. 2024024745)

Helseutvalgets innstilling:

1. Formannskapet gir sin tilslutning til kommunedirektørens forslag til innspill til "KS Debatthefte 2025, fra forventning til virkelighet – om forventningsgapet".

(6/2)

2. Formannskapet ber kommunedirektøren om å tilrettelegge for temamøter i aktuelle utvalg for videre diskusjon av temaet.

(Enst.)

Forslag:

Repr. Glen-Rune Seland (Rødt), fremmet følgende felles endringsforslag (MDG, Rødt) til innstilling:

«**Kristiansand kommunes innspill til KS - debatthefte (del 1)**

Alternativt forslag - helhetlig endringsforslag - til administrasjonens innstilling.

Debatthftet legger til grunn at folks velferd skal få et lavere kvalitativt nivå. Dette begrunnes ikke med folks behov, men at staten ikke følger opp egne nasjonale forskrifter og rettighetslover med tilstrekkelige midler. Folk har forventninger om tjenester som bygger på de nasjonale lovene og forskriftene. Det er ikke noe de har funnet på selv. Debatthftet påpeker at politikerne lokalt kommer i en skvis kalt forventningsgapet. Det gapet har nasjonale myndigheter skapt med sine krav til kommunene gjennom lover og forskrifter som gir folk rettigheter.

Hftet bommer når spørsmålet stilles om hva lokale politikere kan gjøre for å senke folks forventninger fordi økonomien ikke strekker til. Folk har sine behov, og de vet at landet har penger nok. Å informere om trang økonomi i kommunene og at folk må senke sine forventninger, blir en svært utfordrende pedagogisk øvelse for lokale politikere og administrasjon. Det må være KS som på vegne av sine medlemmer gir denne utfordringen til staten. For lite penger i kommunen til å oppfylle statlige pålegg er noe staten kan gjøre noe med.

Kommunens handlingsrom i en trang økonomi er også et debattertema. Det pekes på normkrav som en hindring for fleksibilitet, særlig lærernormen

problematiseres. Det bør være en selvfølge at alle elever skal undervises av lærere, og normen er uttrykk for et minimum av lærerdekning på skolenivå. Det er fullt mulig å ansette flere lærere eller andre fagpersoner i skolen dersom det er økonomi til det. KS må derfor påpeke at det er den trange økonomien som hindrer fleksibilitet og ikke minimumsnormer. Underfinansiering av velferdstjenestene i kommunene er et problem for både lokale politikere og administrasjon. Det er denne situasjonen KS må ta tak i og ikke be kommunene bare gjøre det beste ut av situasjonen, gjennom økonomiske kutt og informasjon til innbyggerne.

Innhold, retning og premisser i KS debatthefte, blant annet materialisert i de fire spørsmålene som er bedt særskilt besvart, kan slik Kristiansand kommune vurderer det bety en betydelig svekkelse av kommunal velferd. Det må også legges til at spørsmålene legger opp til at KS ser ut til å ønske å påvirke politikerrollen bort fra ombud og videreutvikling av velferdskommunen til en KS-byråkrat rolle.

Innspill på de fire stilte spørsmålene til del 1:

1. I begrepet forventningsgapet forsøker KS å dreie politisk virksomhet bort fra å bygge velferdskommuner i samspill med innbyggerne. Det ligger også slik vi ser det en mistillit til innbyggerne i dette begrepet og forøvrig retorikken til KS mer generelt. Kristiansand formannskap mener ikke at innbyggerne i kommunene har for høye forventninger i sin alminnelighet, men har forventninger om gode tjenester og trygghet når man trenger det. Kristiansand formannskap tror heller dialog med innbyggerne og lytte på dem, med basis i dette utvikle god politikk og tjenester, er svaret.

2. Kristiansand formannskap kan ikke se at KS har noen rolle her, da vi ikke er enig i premissene og innholdet i spørsmål 2.

3. Igjen er premissene ikke riktige slik vi ser det. KS legger opp til «tøffere prioriteringer» og «alternative løsninger». Selvsagt må man prioritere og drive så effektivt som mulig, men denne argumentasjonen peker mot noe annet som trolig betyr en betydelig nedbygging av viktige velferdstjenester i kommunene for de som trenger det mest. Kristiansand formannskap vil ikke bidra til en slik nedbygging, men heller bidra til å gjøre noe med de to kanskje viktigste utfordringene, nemlig rekruttering og økonomiske ressurser.

4. Kristiansand formannskap mener at KS med dette spørsmålet ikke evner å prioritere det som er viktigst med hensyn til forventninger og krav fra kommunene til nasjonale myndigheter. Det er nemlig finansieringsproblemet som er det største problemet, vi har en rik stat som underfinansierer velferdskommunene. På denne måten kommer særlig velferdstjenester knyttet til barnehage, skole, SFO, eldreomsorg og andre sårbare grupper, under press i de fleste kommuner. Da må vi være krystallklare på at staten må bidra mer økonomisk til kommunene. I tillegg viser utviklinga at man sliter med rekruttering av personell innenfor en del av disse områdene. Da trengs det incentiver til å utdanne og rekruttere flere, dette kan nasjonale myndigheter bidra med, også i samarbeid med partene i arbeidslivet. Stikkord kan eksempelvis være lønnsløft, ettergivelse av studielån. For at de skal kunne oppfylle sine lovpålagte oppgaver innenfor helse, omsorg, barnehage, skole og SFO, er det avgjørende at vi styrker kommuneøkonomien. Kommunene er hjørnesteinene i vårt samfunn, og deres evne til å levere kvalitetsrike tjenester er avhengig av tilstrekkelige ressurser. Vi mener at kommunenes tjenestetilbud må styrkes, ikke reduseres.

Kristiansand vil videre utdype svaret på spørsmål 4 med følgende tekst på noen hovedområder:

Helse

Våre helse- og omsorgstjenester er under økende press. Med en aldrende befolkning og økende behov for helsetjenester, må kommunene ha de nødvendige midlene for å sikre at alle innbyggere får den omsorgen de trenger. Dette inkluderer alt fra hjemmebaserte tjenester til sykehjemsplasser, habilitering og rehabiliteringstilbud. Uten tilstrekkelig finansiering risikerer vi at kvaliteten på disse tjenestene svekkes, noe som vil ha alvorlige konsekvenser for våre mest sårbare innbyggere.

Oppvekst

En sterk kommuneøkonomi er også avgjørende for å sikre kvaliteten i våre oppvekst-tjenester. Våre barn og unge fortjener en oppvekst som gir dem de beste mulighetene for fremtiden. Dette innebærer tilstrekkelig antall lærere, barnehagelærere og fagarbeidere, oppdaterte læremidler og trygge og moderne skolebygg og barnehager. Investering i oppvekst er en investering i fremtiden, og det er vår plikt å sørge for at kommunene har de ressursene de trenger for å gi våre barn en god start i livet.

Naturforvaltning

Naturforvaltning er en annen viktig oppgave for kommunene. For å sikre bærekraftig bruk og bevaring av naturen, må vi ha tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre nødvendige tiltak. Ifølge regjeringens handlingsplan for naturmangfold, er det avgjørende å redusere nedbyggingen av viktige naturarealer og begrense netto tap av slike områder. Dette krever en helhetlig og deltakende arealplanlegging som tar hensyn til både lokalt selvstyre og urfolks rettigheter.

Statistikk om kommuneøkonomi

Ifølge en undersøkelse fra KS, har over 60 % av kommunene i Norge rapportert om lite økonomisk handlingsrom i 2023. Dette betyr at mange kommuner sliter med å møte de økonomiske kravene som følger med å levere nødvendige tjenester til innbyggerne. Videre viser prognoser at kommunene utenom Oslo ligger an til et merforbruk i tjenestene på mellom 8 og 9 milliarder kroner i 2024. Dette understreker behovet for økte overføringer fra staten og en gjennomgang av finansieringsmodellen for å sikre at midlene fordeles rettferdig og etter behov.

Kristiansand formannskap ber KS jobbe for å:

- styrke kommuneøkonomien gjennom økte overføring fra staten
- forbedre finansieringsmodellen for å sikre at midlene fordeles etter behov
- sikre tilstrekkelig ressurser til kommunene og fullfinansiere statlige reformer, normer, pålegg mm (eks lærernormen)»

Voteringer:

Ved alternativ votering ble kommunedirektørens innstilling vedtatt med 6 stemmer, mens 4 stemte for MDG og Rødt sitt felles endringsforslag til innstilling (Rødt, FRP, MDG).

Kommunedirektørens innstilling pkt. 1 ble vedtatt med 6 mot 4 stemmer (Rødt, FRP, MDG).

Kommunedirektørens innstilling pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

Eventuelt

Innsendt spørsmål fra repr. Tom Jørgensen (FRP) om turnus og sykefravær

Anne Sofie Hellebø, kommunalsjef omsorgssenter, svarte ut spørsmålet i møtet. Skriftlig orientering blir lagt ved protokollen.

Informasjon til helseutvalget om boligsosialt handlingsplan

Direktøren for helse og mestring har redegjort for saken om oppfølging av boligsosial handlingsplan som ble behandlet og vedtatt i bystyremøtet i januar. Det er besluttet å sette i gang nødbolig i Midtlia/Voie. Skriftlig orientering blir lagt ved protokollen.

Møtet hevet.

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 9/25: Godkjenning av protokoll helseutvalget 21.01.25

Bilag

Protokoll Helseutvalget 21.01.2025

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2025000640
Saksbehandler Tamara Villanueva

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Helseutvalget	11.02.2025	9/25

GODKJENNING AV PROTOKOLL HELSEUTVALGET 21.01.25

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 11.02.2025 SAK 9/25

Helseutvalgets vedtak:

Helseutvalget godkjenner protokoll fra helseutvalgets møte 21.01.25
(Enst.)

11.02.2025

Punkt 10/25: Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2025-2028 for Helse og mestring

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024024875
Saksbehandler Hilde Engenes

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eldrerådet	06.02.2025	8/25
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	06.02.2025	8/25
3 Helseutvalget	11.02.2025	10/25

OPPFØLGING AV VEDTATT ØKONOMIPLAN 2025-2028 FOR HELSE OG MESTRING

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 11.02.2025 SAK 10/25

Helseutvalgets vedtak:

Helseutvalget slutter seg til hvordan direktør for Helse og mestring anbefaler å følge opp vedtatt økonomiplan for perioden 2025-2028.
(Enst.)

Voteringer:

Helse og mestringsdirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Protokolltilførsel:

Kleppelista fremmet følgende protokolltilførsel:

«Kleppelista vil sterkt beklage at bystyreflertallet har «sultefôret» helse og mestringssektoren i budsjettet for 2025 og økonomiplanen 2025-2028. Kleppelista, PP, INP og Konservativt vil styrke budsjettet for 2025 med hele 150 millioner som dessverre ble nedstemt når budsjettet ble endelig behandlet av bystyret i desember 2024.»

11.02.2025

Punkt 11/25: Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030

Bilag

Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030

Samlet oversikt over høringsinnspill og svar

Vedtak RPF, 02122024, Sak 82/24, Justert kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030 - høring

Vedtak , 05112024, Sak 9/24, Justert kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030 - høring

Kommuneplanens samfunnsdel Ungdommens bystyre

Vedtak RPF, 11112024, Sak 77/24, Justert kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030 - høring

Vedtak Eldre, 11112024, Sak 53/24, Justert kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030 - høring

Vedtak , 05112024, Sak 7/24, Justert kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030 - høring

Høringsinnspill råd for personer med funksjonsnedsettelse

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024019908
Saksbehandler Ingvild Gundersen Little

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	22.01.2025	9/25
2 Bystyret	29.01.2025	9/25
3 Kommunalutvalget	04.02.2025	8/25
4 Oppvekstutvalget	11.02.2025	8/25
5 Helseutvalget	11.02.2025	11/25
6 Kultur- og idrettsutvalget	13.02.2025	9/25
7 Areal- og miljøutvalget	06.02.2025	27/25
8 Formannskapet	12.03.2025	
9 Bystyret	26.03.2025	

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2025-2030

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 11.02.2025 SAK 11/25

Helseutvalgets innstilling:

Bystyret vedtar kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2025-2030.
(Enst.)

Forslag:

Repr. Hildegunn Seip (MDG), fremmet følgende tilleggsforslag til innstilling:
«Bystyret tar på alvor Ungdommens bystyres skuffelse over reduksjonen i klimamålene. Bystyret erkjenner at kuttene i klimagassutslipp har gått for seint, og forplikter seg til å øke innsatsen for en bærekraftig framtid.»

Voteringer:

MDG sitt tilleggsforslag falt med 8 mot 2 stemmer (Rødt, MDG)

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

11.02.2025

Punkt 12/25: Oppfølging av situasjonen i Wergelandsparken

Bilag

Mandat for helhetlig rusmiddelpolitisk handlingsplan

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024009240
Saksbehandler Anne Wivestad

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eldrerådet	06.02.2025	7/25
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	06.02.2025	7/25
3 Helseutvalget	11.02.2025	12/25

OPPFØLGING AV SITUASJONEN I WERGELANDSPARKEN

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 11.02.2025 SAK 12/25

Helseutvalgets vedtak:

1. Helseutvalget tar saken til orientering.
(Enst.)
2. I forbindelse med rusmiddelpolitisk handlingsplan forventes det at det jobbes med konkrete tiltak mtp problemstillingen i Wergelandsparken. Det henstilles til å gå i dialog med Bergen kommune om hvordan brukerstyrt hus fungerer der, samt Sandnes kommune om hvordan Housing First fungerer og redegjøre for dette når saken legges frem. Administrasjonen går i dialog med kvadraturforeningen og de frivillige organisasjonene om finansiering, ideer og lokalisering av tilbud. Til sist må det sees på beliggenhet og plassering av de kommunale tilbudene på feltet, eksempelvis feltsykepleien og en mulighet for å samlokalisere de forskjellige tilbudene.
(Enst.)

Forslag:

Repr. Tom Jørgensen (FRP), fremmet følgende felles tilleggsforslag for Høyre, KRF, Kleppelista og FRP:

«I forbindelse med rusmiddelpolitisk handlingsplan forventes det at det jobbes med konkrete tiltak mtp problemstillingen i Wergelandsparken. Det henstilles til å gå i dialog med Bergen kommune om hvordan brukerstyrt hus fungerer der, samt Sandnes kommune om hvordan Housing First fungerer og redegjøre for dette når saken legges frem. Administrasjonen går i dialog med kvadraturforeningen og de frivillige organisasjonene om finansiering, ideer og lokalisering av tilbud. Til sist må det sees på beliggenhet og plassering av de kommunale tilbudene på feltet, eksempelvis feltsykepleien og en mulighet for å samlokalisere de forskjellige tilbudene.»

Voteringer:

Høyre, KRF, Kleppelista og FRP sitt felles tilleggsforslag til innstilling pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

Helse og mestringsdirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

11.02.2025

Punkt 13/25: Kristiansand kommunes innspill til KS debathefte 2025

Bilag

KS-Debattheft-2025

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2024024745
Saksbehandler Maj-Kristin Nygård

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eldrerådet	16.01.2025	3/25
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	16.01.2025	3/25
3 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget 2024-25	21.01.2025	1/25
4 Kultur- og idrettsutvalget	23.01.2025	5/25
5 Kommunalutvalget	04.02.2025	6/25
6 Oppvekstutvalget	11.02.2025	9/25
7 Helseutvalget	11.02.2025	13/25
8 Formannskapet	12.02.2025	14/25

KRISTIANSAND KOMMUNES INNSPILL TIL KS DEBATTHEFTE 2025

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 11.02.2025 SAK 13/25

Helseutvalgets innstilling:

1. Formannskapet gir sin tilslutning til kommunedirektørens forslag til innspill til "KS Debatthefte 2025, fra forventning til virkelighet – om forventningsgapet".
(6/2)
2. Formannskapet ber kommunedirektøren om å tilrettelegge for temamøter i aktuelle utvalg for videre diskusjon av temaet.
(Enst.)

Forslag:

Repr. Glen-Rune Seland (Rødt), fremmet følgende felles endringsforslag (MDG, Rødt) til innstilling:

**«Kristiansand kommunes innspill til KS - debbathefte (del 1)
Alternativt forslag - helhetlig endringsforslag - til administrasjonens innstilling.**

Debattheftet legger til grunn at folks velferd skal få et lavere kvalitativt nivå. Dette begrunnes ikke med folks behov, men at staten ikke følger opp egne nasjonale forskrifter og rettighetslover med tilstrekkelige midler. Folk har forventninger om tjenester som bygger på de nasjonale lovene og forskriftene. Det er ikke noe de har funnet på selv. Debattheftet påpeker at politikerne lokalt kommer i en skvis kalt forventningsgapet. Det gapet har nasjonale myndigheter

skapt med sine krav til kommunene gjennom lover og forskrifter som gir folk rettigheter.

Heftet bommer når spørsmålet stilles om hva lokale politikere kan gjøre for å senke folks forventninger fordi økonomien ikke strekker til. Folk har sine behov, og de vet at landet har penger nok. Å informere om trang økonomi i kommunene og at folk må senke sine forventninger, blir en svært utfordrende pedagogisk øvelse for lokale politikere og administrasjon. Det må være KS som på vegne av sine medlemmer gir denne utfordringen til staten. For lite penger i kommunen til å oppfylle statlige pålegg er noe staten kan gjøre noe med.

Kommunens handlingsrom i en trang økonomi er også et debatttema. Det pekes på normkrav som en hindring for fleksibilitet, særlig lærernormen problematiseres. Det bør være en selvfølge at alle elever skal undervises av lærere, og normen er uttrykk for et minimum av lærerdekning på skolenivå. Det er fullt mulig å ansette flere lærere eller andre fagpersoner i skolen dersom det er økonomi til det. KS må derfor påpeke at det er den trange økonomien som hindrer fleksibilitet og ikke minimumsnormer. Underfinansiering av velferdstjenestene i kommunene er et problem for både lokale politikere og administrasjon. Det er denne situasjonen KS må ta tak i og ikke be kommunene bare gjøre det beste ut av situasjonen, gjennom økonomiske kutt og informasjon til innbyggerne.

Innhold, retning og premisser i KS debattheft, blant annet materialisert i de fire spørsmålene som er bedt særskilt besvart, kan slik Kristiansand kommune vurderer det bety en betydelig svekkelse av kommunal velferd. Det må også legges til at spørsmålene legger opp til at KS ser ut til å ønske å påvirke politikerrollen bort fra ombud og videreutvikling av velferdskommunen til en KS-byråkrat rolle.

Innspill på de fire stille spørsmålene til del 1:

1. I begrepet forventningsgapet forsøker KS å dreie politisk virksomhet bort fra å bygge velferdskommuner i samspill med innbyggerne. Det ligger også slik vi ser det en mistillit til innbyggerne i dette begrepet og forøvrig retorikken til KS mer generelt. Kristiansand formannskap mener ikke at innbyggerne i kommunene har for høye forventninger i sin alminnelighet, men har forventninger om gode tjenester og trygghet når man trenger det. Kristiansand formannskap tror heller dialog med innbyggerne og lytte på dem, med basis i dette utvikle god politikk og tjenester, er svaret.

2. Kristiansand formannskap kan ikke se at KS har noen rolle her, da vi ikke er enig i premissene og innholdet i spørsmål 2.

3. Igjen er premissene ikke riktige slik vi ser det. KS legger opp til «tøffere prioriteringer» og «alternative løsninger». Selvsagt må man prioritere og drive så effektivt som mulig, men denne argumentasjonen peker mot noe annet som trolig betyr en betydelig nedbygging av viktige velferdstjenester i kommunene for de som trenger det mest. Kristiansand formannskap vil ikke bidra til en slik nedbygging, men heller bidra til å gjøre noe med de to kanskje viktigste utfordringene, nemlig rekruttering og økonomiske ressurser.

4. Kristiansand formannskap mener at KS med dette spørsmålet ikke evner å prioritere det som er viktigst med hensyn til forventninger og krav fra kommunene til nasjonale myndigheter. Det er nemlig finansieringsproblemet som er det største problemet, vi har en rik stat som underfinansierer velferdskommunene. På denne måten kommer særlig velferdstjenester knyttet til barnehage, skole, SFO, eldreomsorg og andre sårbare grupper, under press i de fleste kommuner. Da må vi være krystallklare på at staten må bidra mer økonomisk til kommunene. I tillegg viser utviklinga at man sliter med

rekruttering av personell innenfor en del av disse områdene. Da trengs det incentiver til å utdanne og rekruttere flere, dette kan nasjonale myndigheter bidra med, også i samarbeid med partene i arbeidslivet. Stikkord kan eksempelvis være lønnsloft, ettergivelse av studielån. For at de skal kunne oppfylle sine lovpålagte oppgaver innenfor helse, omsorg, barnehage, skole og SFO, er det avgjørende at vi styrker kommuneøkonomien. Kommunene er hjørnesteinene i vårt samfunn, og deres evne til å levere kvalitetsrike tjenester er avhengig av tilstrekkelige ressurser. Vi mener at kommunenes tjenestetilbud må styrkes, ikke reduseres.

Kristiansand vil videre utdype svaret på spørsmål 4 med følgende tekst på noen hovedområder:

Helse

Våre helse- og omsorgstjenester er under økende press. Med en aldrende befolkning og økende behov for helsetjenester, må kommunene ha de nødvendige midlene for å sikre at alle innbyggere får den omsorgen de trenger. Dette inkluderer alt fra hjemmebaserte tjenester til sykehjems plasser, habilitering og rehabiliteringstilbud. Uten tilstrekkelig finansiering risikerer vi at kvaliteten på disse tjenestene svekkes, noe som vil ha alvorlige konsekvenser for våre mest sårbare innbyggere.

Oppvekst

En sterk kommuneøkonomi er også avgjørende for å sikre kvaliteten i våre oppvekst-tjenester. Våre barn og unge fortjener en oppvekst som gir dem de beste mulighetene for fremtiden. Dette innebærer tilstrekkelig antall lærere, barnehagelærere og fagarbeidere, oppdaterte læremidler og trygge og moderne skolebygg og barnehager. Investering i oppvekst er en investering i fremtiden, og det er vår plikt å sørge for at kommunene har de ressursene de trenger for å gi våre barn en god start i livet.

Naturforvaltning

Naturforvaltning er en annen viktig oppgave for kommunene. For å sikre bærekraftig bruk og bevaring av naturen, må vi ha tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre nødvendige tiltak. Ifølge regjeringens handlingsplan for naturmangfold, er det avgjørende å redusere nedbyggingen av viktige naturarealer og begrense netto tap av slike områder. Dette krever en helhetlig og deltakende arealplanlegging som tar hensyn til både lokalt selvstyre og urfolks rettigheter.

Statistikk om kommuneøkonomi

Ifølge en undersøkelse fra KS, har over 60 % av kommunene i Norge rapportert om lite økonomisk handlingsrom i 2023. Dette betyr at mange kommuner sliter med å møte de økonomiske kravene som følger med å levere nødvendige tjenester til innbyggerne. Videre viser prognoser at kommunene utenom Oslo ligger an til et merforbruk i tjenestene på mellom 8 og 9 milliarder kroner i 2024. Dette understreker behovet for økte overføringer fra staten og en gjennomgang av finansieringsmodellen for å sikre at midlene fordeles rettferdig og etter behov.

Kristiansand formannskap ber KS jobbe for å:

- styrke kommuneøkonomien gjennom økte overføring fra staten
- forbedre finansieringsmodellen for å sikre at midlene fordeles etter behov
- sikre tilstrekkelig ressurser til kommunene og fullfinansiere statlige reformer, normer, pålegg mm (eks lærernormen)»

Voteringer:

Ved alternativ votering ble kommunedirektørens innstilling vedtatt med 6 stemmer, mens 4 stemte for MDG og Rødt sitt felles endringsforslag til innstilling (Rødt, FRP, MDG).

Kommunedirektørens innstilling pkt. 1 ble vedtatt med 6 mot 4 stemmer (Rødt, FRP, MDG).

Kommunedirektørens innstilling pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

11.02.2025

Punkt .: Åpen halvtime